

درباره شبهه علم‌هایی که طی سال‌های اخیر سروصدای زیادی به پا کردند

زمین مسطح و هیولای اسکاتلندی

مرجان دهقان | روزنامه نگار

پرونده

رسانه‌های جمعی با همه خوبی‌شان، گاهی بازار داغ شایعه هستند. این شایعه‌ها همیشه دامن گیر آدم‌های معروف نیست بلکه گاهی علما را نیز هدف می‌گیرد. حتی بعضی وقت‌ها کسانی که این شایعه‌ها را شناسخت می‌کنند، آن قدر اسود و موجه به نظر می‌رسند که شک کردن به حرف‌های‌شان مستحکم اما لازم است صرف نظر از این که چه کسی حرف‌ها را زده است، دل‌پیش را بررسی کنیم تا بفهمیم واقعا چقدر باهوشانه در حقیقت وقتی کسی دعا، ظاهر علمی به خود می‌گیرد، مدعی باید بتواند آن را با روش‌های علمی ثابت کند، در غیر این صورت

نه تنها آن ادعا علمی نیست بلکه به علم نیز ضربه می‌زند؛ شبهه علم‌دار است از همین جا به هر صوغ و جو می‌گذارد. ممکن است تشخیص مرز بین علوم و شبه علم کار راحتی نباشد؛ به همین دلیل رشته فلسفه علم، علم است درگیر چیزی به نام «مسئله تعریف» شده است؛ کار در آن تلاشی می‌کند معیاری برای اجسادسازی ممتد خوب از بد و تفکیک شبه علم‌ها را ارائه کند؛ البته این رشته، موضوع پرورده امروز نیست اما چندان بی‌ارتباط با آن هم نیست. در پرورده امروز می‌خواهیم تعدادی از عجیبت‌ها را به شبه علم‌ها که گاهی آن‌قدر خنده‌دار هستند که حتی عنوان شبه علم هم به نظر برای شان زیاد است با هم مرور کنیم.

زمین تخت است نه کروی

یکی از ادعاهای عجیبی که پیروان آن سعی دارند علمی
پلوه‌اش دهند، ادعای تخت بودن زمین است. اگر چه
نیز باور، نوظهور نیست و در دوران باستان، پیروانی
اشته‌است اما بار شد دانش بشر در این زمینه، وجود
نفرادی که همچنان به آن اعتقاد دارند، عجیب به نظر
رسد. پیروانی این باور آن قدر ادعای خود را جدی
گرفته‌اند که در سال ۱۹۵۰ میلادی انجمن جهانی
زمین تخت‌باوران را تأسیس کردند. اعضای این
انجمن، گروهی بودن زمین را توسطه‌ای جهانی می‌دانند
و معتقدند؛ دانشمندان ناسانقش اساسی در گسترش
این‌اشته‌اند اما وقتی از خود آن‌ها سندی برای اثبات
این‌شان می‌خواهی، منتقدان خود را به چندان‌وئی
معتبر در فضای مجازی را مدعی پیش‌کش می‌کنند و
صویرپردازی ثبت شده‌اند. زمانی‌یک نت‌سند
گلیسبی به نام «ساموئل روباتام» این موضوع کهنه
دوباره به صدر اخبار آورد که بازتاب گسترده‌ای در
سازانه‌های اجتماعی داشت. او مدعی شد؛ زمین مانند
یک دیسک است که گنبدی در فرا آن وجود دارد و ماه،
نور شید و ستارگان به زیر آن چسبیده‌اند. روباتام
نظریه‌ای را مطرح کرد که دور تا دور زمین
که‌وهای خراگرگه که انتهای زمین است، کمی
بند تعدادی از آمریکایی‌های شناخته‌شده‌تر از جمله
نیل‌توکولیا و «بابی ری سیمونز جی آر» نیز به جمع
زمین تخت‌باوران پیوسته‌اند به نظر بیشتر جنبه
لیغانی داشت؛ شاید هم عرصای بودتا بتوانند شهرت
بیشتری برای خود کسب کنند. موج این ادعای آن قدر
متده‌شد که در سال ۲۰۱۷ میلادی، فردی به نام
مایک هیوز؛ ادعا کرد که خواهد در حیط خاوش
و شکی سناست باز به ارتفاع ۵۰ متری زمین پرود و با
شمان خودش ببیند که زمین، انحنایی ندارد.

سوختن خود به خودی انسان

نصرتور کنید در حال صحبت کردن با کسی هستیند و آنگاه بدون هیچ دلیلی جلوی چشمان شما می‌سوزد؛ و خاکستر می‌شود. در این لحظه چه فکری در برابر علت این اتفاق به نظر تان می‌آید؟ از آن جایی که هر خرافه‌ای بدون راز دستی از ناگاهای انسان سرچشمه می‌شود، کسانی که اطلاع درستی از علت این اتفاق ندارند، در برابر شایعه‌های عجیب و غریبی ساخته‌اند اما در زبان علم به این پدیده «سندروم هیرو و شما» می‌گویند. «سوختن خودبه‌خودی انسان» پدیده‌ای است که در آن، شخص بدون هیچ عامل خارجی ناگهان آتش می‌گیرد و خاکستر می‌شود. در ۳۰ سال گذشته بیش از ۲۰۰ نفر بر اثر این اتفاق، جان خود را در دست داده‌اند. یکی از متخصصان مشهور کالیفرنیا به نام «توماس باروتو لین» در سال ۱۶۶۳ میلادی، اولین مورد سوختن خودبه‌خودی در انسان در برابر هیکل زن فرانسوی گزارش داد. نکته عجیب در گزارش باروتو لین این بود که آتش به محیط اطراف آن انتشار این خبر، از گوشه‌های بسیاری ثبت شد. این اتفاق بر اثر عاملی درونی گرفتار آن می‌شوند. به همین دلیل، محیط اطراف آنان در این حادثه نمی‌سوزد. پس از انتشار این خبر، گزارش‌های مشابه بسیاری ثبت شد. تحقیقات بسیاری در طول سال‌های آزمون‌شده علت این پدیده بسیار ۲۰۰۵ میلادی، گروهی از دانشمندان نظریه منطقی‌تری در برابر علت آن ارائه کردند. آن‌ها اعلام کردند: هنگامی که بدن انسان در معرض مواد آتش‌زا قرار می‌گیرد مانند نیک شمع عمل می‌کند، با این تفاوت که از بیرون به داخل و اکسید نشان می‌دهد. مطابق این نظریه، به سوختن خودبه‌خودی انسان، چربی بدن مانند موم شمع و لباس‌ها و موهای قربانی مانند فتیله‌ای عمل می‌کنند این باعث می‌شود، آتش همچنان شعله‌ور بماند و آن‌ها که به محیط اطراف آسیب برسانند.

مادر سال ۱۷۲۰ میلادی زندگی می‌کنیم

در بازار داغ شایعه‌های عجیب و غریب، شخصی هم پیدا شده که معتقد است ما لان در سال ۱۷۲۰ میلادی زندگی می‌کنیم. «هربرت ایلینگ» که یک محقق آلمانی است می‌گوید؛ حدود ۲۹۰ سال از تاریخ قرون وسطی و اقیانوس هند و باستان‌شناسانه‌ای شده است. او می‌گوید؛ شواهد باستان‌شناسانه‌ای برای ادعایش دارد. این محقق آلمانی، فرضیه «سفر در زمان» را شاهد ادعای خود می‌داند. فرضیه‌ای که اگرچه جذابیت هایش باعث شده تا موضوع بحث و تحقیق دانشمندان و حتی مردم عادی قرار گیرد اما هنوز به اثبات نرسیده است بنابراین نمی‌توان آن را دلیل چنین ادعایی دانست. فرضیه سفر در زمان به ایده حرکت در لحظه‌های مختلف زمان گفته می‌شود که مشابه حرکت بین مکان‌های مختلف در فضا است. و در آن، امکان ارسال اشیاء و حتی گاهی اطلاعات، به زمان گذشته و آینده وجود دارد. همچنین ایلینگ برای اثبات ادعای خود می‌گوید: فرمانروایان سه امپراتوری قدرتمند جهان، یعنی «پاپ سیلوستد دوم»، «امپراتور روم» و «امپراتور بیزانس» با یکدیگر نوشته کرده‌اند و با دستکاری تقویم، ۲۹۷ سال را در تاریخ، تحریف کرده‌اند. او معتقد است امپراتور روم یک حاکم واقعی نیست و با سندسازی به تاریخ اضافه شده است. بیشتر مورخان در سراسر جهان به این فرضیه انتقاد کرده و آن را ادعای بی‌اساس دانسته‌اند.

سلاح هسته‌ای تمدن مریخ را از بین برده است

دکتر «جان برندنبرگ» معتقد است، مریخ زمانی تمدن داشته‌است اما در حدود نیم‌میلیار سال پیش با سلاح‌های هسته‌ای و به‌عمد از بین رفته‌است. به گفته این فیزیک‌دان، خاک سیاره مریخ، همیشه قرمز نبوده بلکه پرکندک‌شدن مواد ادیوکتیو حاصل از این انفجار است که باعث فرسودگی و شستن آن شده‌است. او معتقد است به دلیل این انفجار، سطح مریخ با لایه نازکی از مواد ادیوکتیو مانند اورانیوم و پتاسیم پوشیده شده‌است. او می‌گوید هر کس با علم نقشه‌خوانی آشنا باشد، می‌تواند این واقعیت را درک کند. به گفته برندنبرگ نقشه‌های به دست آمده از پروت‌های گاما، در سطح سیاره مریخ نقطه قرمز به بزرگی از نشان می‌دهد که حاصل از یک انفجار هسته‌ای طبیعی در این سیاره‌است. از طرف دیگر «ایلان ماسک» مدیرعامل شرکت اسپیس ایکس معتقد است، با بمباران اتمی مریخ می‌توان امکان حیات را در آن ایجاد کرد. او معتقد است بمباران اتمی، هم‌ای این سیاره را بالا می‌برد و این سریع‌ترین راه برای سکونت‌پذیر کردن سیاره مریخ است. بر اساس نظریه ایلان ماسک، بمب هسته‌ای، دی اکسید کربن بخیل زده در مریخ را اتمی می‌کند و نوعی اتمسفر از آن به وجود می‌آورد. به نظر او این تسکونی‌تر می‌تواند نور خورشید را به‌دام ببندد و به این ترتیب سیاره مریخ گرم‌تر شود. همچنین ماسک می‌گوید، انتشار دی اکسید کربن در مریخ، اتمسفر آن را ضخیم‌تر می‌کند که این امکان ایجاد آب روی این سیاره را به‌وجود می‌آورد. اگر چه این ادعا همچنان در حد حرف باقی مانده‌است اما چندان هم به نظر نمی‌رسد. اتمسفر مریخ، کمتر از یک درصد اکسیژن دارد و ۹۶ درصد آن را دی اکسید کربن تشکیل داده‌است. این نسبت امکان تنفس را برای انسان غیرممکن می‌کند.

اسکلتی عجیب الخلقہ در موزہ اسکاتلند

یکی از شايعه‌های پرزتاب ديگر در شبكه‌هاى مجازى، مربوط به كشف اسكتلى در اسكانتند بود. اين اسكتل به دليل ساختار نامتعارف‌اش كه نيمى اسب و نيمى انسان بود، توجه بسيارى را به خود جلب كرد. عده‌اى مدعى بودند اين اسكتل مربوط به موجود باستانى و عجيب الخلقه است؛ در حالى كه يك جانور شناس به نام «بيل وولز» آن را ساخته و در موزه بين‌المللى حيات وحش توسان به نمايش گذاشته بود. اين اسكتل بخشي از مجموعه «حيات وحش اساطيرى» است. موجودات افسانه‌اى و اساطيرى ديگرى نيز در اين مجموعه به نمايش گذاشته شده‌اند اما در اين مورد خاص، اسكتل مربوط به موجودى افسانه‌اى به نام «قطروس» است. «سانتو» و «نيماسپ» نام‌هاى ديگر اين موجود افسانه‌اى است كه در ميان اساطير يونان از معروف‌ترين‌ها به شمار مى‌آيد. قطروس بالانته و دو دست انسان گونه و بدن و چهار پا، شبیه اسب دارد. اين موجود علاوه بر موز توسان به مجموعه‌هاى علمى تخيلي ديگرى هم راه پيدا کرده است. در كتاب «جانورى شگفت انگيز» -ويست گاه‌ان‌ها- به قلم جى-كى رولينگ، «نويسنده كتاب‌هاى هري‌پاتر- در باره اين موجود افسانه‌اى توضيحاتى آمده است. داستان اين كتاب در باره موجودات خيالى مجموعه هري‌پاتر است. رولينگ در اين كتاب، قطروس‌ها را اين طور توصيف مى‌كند كه آن‌ها از قدرت تكلم بهره‌مند هستند و روش‌هاى ويژه‌اى براى استتار و مخفى شدن دارند. قطروس با سانتو‌ها به نجوم تسلط دارند و از علوم سحرايميز و پيشگويى هم سر در مى‌آورند.

[illegible][illegible]

جدول سخت [شماره ۵۰۵]

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	۱۶	۱۷	۱۸	۱۹	۲۰
۱																				
۲																				
۳																				
۴																				
۵																				
۶																				
۷																				
۸																				
۹																				
۱۰																				
۱۱																				

– ولگرد – لباس رزم ۹ – اصلاح عکس پس
از ظهور – درست خواندن قرآن ۱۰ – از

[illegible]